

PORADZENIE (22) *sb n*

o, a oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* poradzeni(e) (1). ◇ *G* poradzeniã (6); -ã (3) *BierEz* (2), *CzechRozm*, -a (1) *OpecŻyw*, -(a) (2).
◇ *D* poradeniu (2). ◇ *A* poradzenie (11); -é (1), -(e) (10). ◇ *I* poradzeniem (1) *SarnStat*, poradenim (1) *GroicPorz*.

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

I. Rzeczownik od „poradzić”: *Rada, udzielenie wskazówek; consilium HistAl, TerentMatKę; consultatio Mącz* (10) : *A* za takie porádenie/ Coć by dáć za podárzenie. *BierEz* D2; *FalZioł* V 52; *Wlozono* mu za tho poradenye zle pyáthno na thwarzs *LibMal* 1548/144; *Mącz* 63d; [Te autem consolando, aut consilio aut re iuvero. Spomágáiąc cie álbo poćieffáiąc: álbo po rádzieniem [!] álbo záłożeniem. *TerentMatKę* G2].

Zwroty: »poradzenie dawać (*a. wydać*)« = *consilium promulgare HistAl* (2): [starzy ludzie] wlele [!] rzeczy doznawali y dofwiaćczali, á ono łnadz w pamięci miewiaią, przeto też młodym barzo łnadnie vmieią poradzenie dawać. *BielŻywGlab nlb* 14; *HistAl* Ev.

»słuchać [czyjogo] poradenia« (1): Niechayże tego trofkánia/ Słuchay mego porádenia. *BierEz* C4.

[*Szereg:* »poradzenie, wspomózenie«: oto łye łemnie przyiaćyele náłmiewiaią/ nie mam żadnego porádenia y żadnego wlpomózenia *JanKoszŻyw* F2v.]

Wyrażenia przyimkowe: »bez poradenia« (1):

~ *Wyrażenie:* »bez poradenia bożego« (1): [lud izraelski wiedział że się] iemu bes ofobliwego porádenia y rofkázania BOżego/ nigdy walczyć nie godziło. *CzechRozm* 253v.

Szereg: »bez poradenia i rozkazania« (1): *CzechRozm* 253v cf »bez poradenia bożego«. ~

»z poradenia« (2): *Krol hnet z porádenia tego/ Połłál k Sámom połłá łwego BierEz* Fv.

~ *z poradenia czyjogo* (1): dziewczka onéy tzudzoloźnice Herodias/ łkácząt/ pláffátz/ odzierzala iijz łcięto głowę Iána łwiętęgo/ a przed włlytki goduiące prziniełioná/ a to s poradenia oné tzudzoloźnice. *OpecŻyw* 47v. ~

II. Rzeczownik od „poradzić się”: *Naradzenie się, narada, wspólne uzgodnienie czegoś; consultatio JanStat* (8) : małżółka Zebedeułłowa/ a matka łwiętęgo Iána chciała gody czynitz łynowi łwému Iánowi/ przyłłł ku pannie Marij na poradenijé. *OpecŻyw* 40v; łtroná odporna álbo iey Prokurator Opráwy łobie vczyni/ áby go też to włzytko dołzłó/ co łtronę powodná/ [...] áby mołł mieć ná porádenie do dwu niedziel *GroicPorz* v v; PO wydáníu Sentencyey/ Stroná ktora łye rozumie być obćiążona/ bęđzie łobie żądálá od Sęđziego dozwołenia ná odstąpienie y ná porádenie *GroicPorz* bb3, v, bb3.

poradzenie z kim (2): *GroicPorz* v v cf *Szereg*. Cf *Wyrażenie przyimkowe*.

[*poradzenie w czym:* Item kiedy Miłtrzowie przilfizieźni kazą włthaćz braciey wniektorey rzeczy ku poradeniu, tho ielth ku zmawianiu, á niewłthanie ktory brath, taki ma dacz wýmý grołz yeden. *MetrKor* 1581 129/62v.]

Szereg: »zmowa, poradzenie« (1): tenże Prokurator oprawi y przeſtrzeże ſobie/ ieſli by co nowego álbo trudnego od ſtrony w odpowiedzi wſłyſzał/ áby mógł mieć friſt álbo czas ná zmwę/ ná porádenie do dwu niedziel s ſwym Princypałem. *GroicPorz* v v.

Wyrażenie przyimkowe: »za poradzeniem« (2): A tak Prokurator Powodney ſtrony po pierwſze to ſobie oprawi/ ieſli by rzeczy ſwego Pána do końca przewieſć niemógł/ áby on przes wtorego/ trzeciego/ czwartego/ y tyle ile by było potrzebá Prokuratorá/ álbo też ſam przes ſye zá porádenim y lepiſzą ſprawą rzecz ſwoię dokończyć/ y ku ſkuthkowi przywieſć mógł. *GroicPorz* v.

~ *za poradzeniem z kim* (1): MY Ian Olbrycht/ z łáſki Bożey Król Polſki/ zá ſpólnym y długim porádeniem z Prełaty/ Pány [...] y z Poſłámi ziemſkiemi [...] poniekađ zálecáiac ſtátuty przeſzłé/ y ſtánowiąc też przyſzłe. Y téz dla wiela przypadków przypádlých nowé poſtánawiamy. *SarnStat* 27. ~

III. Umiejętność dawania rad (2) : [smaragdus] dawa moc ku dobremu poradzeniu, Tez ieſth pożytheczeń onym kthorzy ſie pieczołuią o przyſzłych rzeczach *FalZioł* IV 58b; Z młodu vcž ſie miernoſci, á wſtrzymania na ſtarość mądroſci y dobrego poradzenia. *BielŻyw* 35.

IV. Namysł, zastanowienie (2) :

Zwrot: »dawać na poradzenie [= *pod rozwagę*]« (1): Ale iž wáſze obcowanie miłuiemy/ dawamy wam ná porádenie [*in conſilium vobis damus*]/ áby wyſzedſzy z wáſzego wyſpu weſpołek z mężmi wáſzemi/ żebyſcie przifzli przed oblicznoſć náſzę *HistAl* H3v.

Wyrażenie przyimkowe: »bez poradzenia« (1):

~ *Szereg:* »bez rozmyſlenia i poradzenia« (1): Inſze ſlvby albo obietnicze/ ktore ſą przeciw panv bogv/ y bliżniemv náſzemv/ albo nieſą w mocy náſzei/ natyfmy nie powinni/ [...] a czož niebacźnie/ bez dobrego rozmyſlenia/ y grvntownego poradzenia ſlvbował/ a byž tego niepełnił *SeklWyzn* f2v. ~

Synonimy: **II. dysputacja, namowa.**

Cf **NARADZENIE, PORADA, PORADNOŚĆ, PORADZIĆ, PORADZIĆ SIĘ, RADA**

MN